

**IOANNIS RHEL
LICANI STOCKHORNIAE, QVA**

STOCKHORNVS MONS ALTISSIMVS IN BER.

NENSIVM HELVETIORM AGRO VER.

SIBVS HEROICIS DESCRI-

BITVR.

**Tiguri apud Ges-
neros.**

CON
NERI M
ADMIRANDIS
luceant, siue
tur, Co

EIVSDE
siue

10. D

10. Rbell
hor

Apud

D. Ma

cap

CONRADI GES-
NERI MEDICI DE RARIS ET
ADMIRANDIS HERBIS, QVAE SIVE QVOD NOCTV
luceant, siue alias ob causas, LVNARIAE nominan-
tur, Commentariolus: & obiter de alijs
etiam rebus quæ in tene-
bris lucent.

*Inseruntur & Icones quædam her-
barum nouæ.*

EIVSDEM DESCRIPTIO MONTIS FRACTI,
siue Montis Pilati, iuxta Lucernam in Heluetia.

HIS ACCEDVNT

10. DV CHOVL G. F. Lugdunensis, Pilati Montis
in Gallia Descriptio.

10. Rhellicani STOCKHORNIAE, qua STOCK-
hornus mons altissimus in Bernensium Heluetio-
rum agro, versibus Heroicis describitur.

TIGVRI

Apud ANDREAM Gesnerum F. & IA-
COBVM Gesnerum, fratres.

*D. Magistro Benedicto Martino, pra-
eceptori suo colendo, Petrus Chi,
omnis dono mittit.*

1556.

do duo aut tres, modo cōplures, qui in hortis nostris men-
se Aprili & initio Maij florent, longè suauissimi odoris.
Non decidunt folia, sed circa caput radicis arida manent.
Radix nigricat aut subruffa est, aliquando pollicaris cras-
samento, & longitudine bipalmaris: sed plerunque minor
& breuior: intus alba, geniculata & in se confercta, odo-
rata resinoso quodam, sed grato odore: multis hirsu-
ta fibris: acris, subastringens, terram sapit. friabilis & mol-
lis dum manditur, calami aromatici quadam similitudi-
nem. Vinum suo odore commendat. Gingiuas mandu-
cata,

licet, letiore, &
inferiore mon-
tiū loco: aliās
multò minore,
altiorib⁹ & sic-
cioribus locis.
Itaque folia in
quibusdam ro-
tūda ferè sunt,
nec multò quā
peplij aut esu-
læ rotundæ ma-
iora. In alijs ob-
longa, & duo-
rum ferè digito-
rum latitudine
& satis crassa et
carnosa: mar-
go etiam in a-
lijs æqualis ui-
det̃, in alijs mo-
dicè incisus aut
fimbriatus. flo-
sculi in summo
cauliculo lutei
uel pallidi, mo-

cata, & dentium dolores, præsertim à defluxione frigida obortos, iuuare uidetur: & capiti frigido & partib' neruosis prodesse: ulcera putrida emendare. Scissuras quidē in cute hiantes uentorum, frigoris, aut alia quapiam iniuria, succum eius instillatum breuissimè sanare aiunt. Sed, ut paucis dicam, præstat omnia quæ arthritica illa, quam primulam uêris appellant, Fuchsius uerbasculum: sed efficacius. Nam species hæc illius montana est, & per omnia eā refert, ut merito arthritica alpina dici possit. Calidam dixerim in secundi gradus fine, siccam initio tertij. In hortis quouis loco plātata, uiuacissima est: nec facile perit etiā si quis euulsam per unum aut alterum mensem reseruet, antequam denuo terræ committat. minimum enim aquosi & tenuis succi habet, multū uerò pinguis & resinosi, cuius gratia conseruatur. Chirurgus quidā in Sabaudia qui loca montana nobiscum inuisebat, hanc herbam secum aridam gerebat, tanquam uiua & suo natali hærens solo, sine hac in montibus deprehendi non posset, stultè persuasus.

Circa Bononiā auricula ursi nominat, ut uir diligentissimus & princeps inter uiros harum rerum notitia claros numerandus loco Vlysses Aldrouandus ad nos scripsit: Hanc (inquit idem) doctissimus Matthæolus Senensis, Saniculam secundam uocauit in capite de symphyto. sunt q̄ succo huius herbæ bonum in muliebri facie colorem fieri promittunt. Germani (inquit Matthæolus) plura saniculæ ostendunt genera, quorum unum folium fert plātaginis magnitudine, sed crassiora, ueluti fabariæ uulgò uocata, lacinijs circum magno artificio factis à natura, colore in album flauescente. Id genus copiose nascitur in agro Goritensi, monte Saluatino. Hoc cæteris præferunt ad enterocelas, & thoracis uulnera, si quotidie in potu sumatur: quin & ad alia uulnera, tam intus sumptum, quàm exterius illitum, Hæc ille: nec dubium, quin omnino de nostra Lunaria arthritica sentiat. Empiricus quidam un-

*VL. Aldrouandus.
Sanicula. 2*

*Unguentū
empiricum
ad varia ulcera.*

& axungia recenti. Inde expressus linteo succus, cum pauco uino albo coquitur mastiche & olibano admixtis ut fiat unguentum. Sed crassula nostra petræa, boræ siue lanuginis nihil habet.

SERPENTINA (inquit idem author Additionum ad Pandectas) herba folijs salicem refert, pilosa ab una parte. Oritur in pratis montiu: & lucet nocte, ut uir quidam nobilis Mediolanensis mihi tanquam rem secretissimam reuelauit. Curabat ille omnes coli & intestinorum dolores breui tempore, propinato cochlearis dimidio huius herbe trite ex uino albo.

DE ALIIS QVIBVSDAM LVNARIIS

*quas nouimus, etsi nullam earum noctu lucere
obseruatum nobis sit.*

DE LVNARIA ARTHRITICA.

LVNARIAM in Sabaudia nominant herbam (aliqui ibidem Iulianam, & unam è lunariæ speciebus faciunt) quam nos ut à cæteris distinguatur arthriticâ cognominare uoluimus. Circa Bergomum in Italia folium montanum nuncupât. Nostri, uel pastores potius altiorum montium incolæ, ut Reginae montis non procul Tugio, *Flüblümle* hoc est flosculos rupium. (Quanquam & fruticem odoratum longè diuersi generis, folijs oleæ, flore rubente, quo pro xylobalsamo quidam perperam utuntur, ab iisdem rupium natalibus, *Rote Flüblümen* appellant. Sunt qui huius etiam generis speciem flore rubeo inueniri mihi dixerint, in Grindelia sylua ditionis Bernensis, folijs minoribus & modicè crenatis.) Aliqui in montibus circa Athesim, aut etiam Bauariæ (ni fallor) morsum diaboli uocant, *Tüfels abbiß*: eò quòd radix in fine præmorsa uideatur, ut in herba uulgari & passim in humidis pratis per autumnum florente, quam plerique morsum diaboli appellât. Reperimus eam in plerisque Heluetiæ nostræ, Valesiæ & Sabaudia montibus, in ipsis rupibus aut saxosis locis: aliàs maiorè, solo sci-